

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗДІЙСНЕННЯ ТА ЗАХИСТ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Право»

Спеціальність 081 «Право»

Галузь знань 08 «Право»

Затверджено на засіданні кафедри
цивільного права
Протокол № 4 від 28 листопада 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Здійснення та захист корпоративних прав
Викладач (-і)	Сліпенчук Наталія Андріївна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596134
Е-mail викладача	liliana.sishchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять викладача зі здобувачами вищої освіти, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/ Також передбачена можливість консультацій шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових проектів, індивідуальних науково-дослідних завдань тощо.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом вивчення</u> навчальної дисципліни є наукова доктрина, сукупність нормативно-правових актів вітчизняного та зарубіжного корпоративного законодавства, що регулюють відносини, які виникають при здійсненні майнових і немайнових корпоративних прав учасниками юридичних осіб корпоративного типу, та судова практика, що розкриває правові ефективні та належні способи захисту корпоративних прав.</p> <p><u>Програма навчальної дисципліни</u> складається з таких змістових модулів:</p> <p>Змістовий модуль 1. Правова характеристика суб'єктивного корпоративного права як правової категорії. Теоретичні засади здійснення та захисту корпоративних прав.</p> <p>Змістовий модуль 2. Способи здійснення та захисту немайнових і майнових корпоративних прав.</p> <p>Здійснення та захист корпоративних прав є правовими інститутами, що регулюють сукупність відносин щодо здійснення та захисту майнових та немайнових корпоративних прав учасниками юридичних осіб корпоративного типу. Здійснення та захист корпоративних прав є важливою складовою корпоративного правовідношення, що потребує визначення правових засад надання гарантій та реалізації корпоративних прав в умовах адаптації вітчизняного корпоративного законодавства до права ЄС, становлення наукових та практичних підходів до формування корпоративної культури в компаніях та виведення правової свідомості учасників корпоративних відносин на новий рівень сприйняття правової дійсності в корпоративному секторі економіки. Необхідність вивчення зазначеної навчальної дисципліни зумовлено потребою формування у здобувачів вищої освіти знань про поняття здійснення корпоративних прав, про межі та обмеження при здійсненні корпоративних прав, про форми зловживання корпоративними правами учасниками підприємницьких юридичних осіб, про способи здійснення корпоративних прав, про форми та способи захисту корпоративних прав, про особливості судового захисту корпоративних прав. Вагомість знань із дисципліни «Здійснення та захист корпоративних прав» обумовлюється необхідністю врахування особливостей організаційно-правової форми юридичної особи корпоративного типу, щодо якої учасник набуває корпоративні права з подальшою можливістю їх реалізації та захисту, а також знанням стану законодавчого та</p>	

локального регулювання порядку та способів здійснення корпоративних прав учасниками цих юридичних осіб, узагальненої судової практики щодо вибору належного та ефективного способу захисту корпоративних прав у кожному конкретному випадку.

Основними джерелами цієї навчальної дисципліни виступають: Конституція України, Цивільний кодекс України, Господарський процесуальний кодекс України, закони України «Про акціонерні товариства», «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», «Про кооперацію», «Про сільськогосподарську кооперацію», «Про міжнародне приватне право», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», «Про інститути спільного інвестування», «Про банки і банківську діяльність», «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність», «Про депозитарну систему України», «Про управління об'єктами державної власності», «Про фермерське господарство», «Про ринки капіталів та організовані товарні ринки» та низка інших законів і підзаконних нормативних актів.

Навчальна дисципліна «Здійснення та захист корпоративних прав» є складовою частиною підготовки фахівців з поглибленим знанням корпоративного права та управління. Засвоєння відповідних знань забезпечить формування у здобувачів вищої освіти навиків щодо надання правової оцінки ефективності застосування тих чи інших способів здійснення та захисту корпоративних прав у практичній сфері, застосовування відповідних принципів та гарантій здійснення корпоративних прав в умовах ведення бізнесу, розроблення (вдосконалення) договірних конструкцій та актів локального характеру, предметом яких є корпоративні права учасників юридичних осіб корпоративного типу, обрання ефективних та належних способів захисту корпоративних прав, надання юридичної кваліфікації відносинам, що складаються з приводу здійснення та захисту корпоративних прав та застосування норм законодавства, що визначають способи здійснення та захисту корпоративних прав на практиці.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування і поглиблення знань про поняття суб'єктивного корпоративного права та його зміст, про теоретико-правові підходи до поняття здійснення корпоративних прав, про способи здійснення корпоративних прав, про способи їх захисту у разі порушення, оспорування чи невизнання та про колізії правового регулювання з урахуванням окремих організаційно-правових форм юридичних осіб корпоративного типу.

Основними цілями вивчення дисципліни є формування в здобувачів вищої освіти розуміння поняття суб'єктивного корпоративного права, засвоєння знань про особливості здійснення корпоративних прав учасників окремих організаційно-правових форм юридичних осіб корпоративного типу, формування навиків щодо практичного застосування норм законодавства, що визначають порядок та способи здійснення корпоративних прав, формування розуміння можливості застосування ефективних і належних способів захисту корпоративних прав.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності;
- здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію;
- здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів;
- здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування;
- здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією;

Програмні результати навчання:

- оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання;
- дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання;
- оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності;
- генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг;
- проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу;
- аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів;
- обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування;
- інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
2	081 Право	1	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Змістовий модуль 1. Правова характеристика суб'єктивного корпоративного права як правової категорії. Теоретичні засади здійснення та захисту корпоративних прав

Тема 1. Поняття та правова сутність суб'єктивного корпоративного права	-	2	6
Тема 2. Поняття і принципи здійснення корпоративних	2	2	6

прав			
Тема 3. Межі здійснення корпоративних прав. Зловживання корпоративними правами	2	2	6
Тема 4. Поняття і форми захисту корпоративних прав	2	-	6
Тема 5. Способи захисту корпоративних прав	-	2	6
Змістовий модуль 2. Способи здійснення та захисту немайнових і майнових корпоративних прав			
Тема 6. Способи здійснення та захисту права на участь в управлінні підприємницькою юридичною особою	2	2	6
Тема 7. Способи здійснення та захисту права на інформацію про діяльність підприємницької юридичної особи	-	2	6
Тема 8. Способи здійснення та захисту права на отримання частини прибутку товариства (дивіденди)	-	2	6
Тема 9. Відчуження корпоративних прав та способи їх захисту у разі порушення, оспорення чи невизнання	2	2	6
Тема 10. Припинення корпоративних прав учасника з товариством та способи їх захисту у разі порушення, оспорення чи невизнання	2	2	6
	ЗАГ.:	12	18
			60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf .		
Вимоги до письмових робіт	Передбачається виконання однієї письмової модульної контрольної роботи (абз.2 пп. 3.1.3.1 МРПОУ). Робота виконується на останньому семінарському занятті та охоплює всі змістові модулі. Зміст питань, форма та структура завдань визначається викладачем, що проводить семінарські заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні кафедри цивільного права (пп. 3.1.3.2 МРПОУ). На контрольну роботу вноситься 2 описових завдання, які оцінюються в 15 балів кожне, термінологічне завдання і задача, які оцінюються в 10 балів кожне. Максимальна кількість балів за письмову роботу – 50 (пп. 2.6.1 МРПОУ). Модульна контрольна робота проводиться із використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/ , що передбачає розв'язання 25 тестових завдань закритого типу, кожне із яких оцінюється в 2 бали.		
Семінарські	Завдання для семінарських занять визначені у методичних		

заняття	вказівках для підготовки до семінарських занять, що розміщені на сайті кафедри цивільного права https://kcp.pnu.edu.ua/op-marictp/navchalno-metodychni-materialy/ , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 45 (пп. 2.6.1–2.6.2 МРПОУ).
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувачу виставляється залік за умови виконання всіх видів робіт, передбачених силабусом. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для не виставлення заліку (пп. 3.2.2 МРПОУ).
Підсумковий контроль	<p>Залік. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 45 балів), балу за підсумкову модульну контрольну роботу (максимально 50 балів) та балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп. 2.6.3 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.6.1 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимальну 100 балів (пп. 2.6.1–2.6.3 МРПОУ).</p> <p>Якщо здобувач виконав усі види робіт, передбачені силабусом та набрав за результатами семестрового контролю не менше 50 балів, то набраний ним бал зараховується як підсумковий контроль (залік) на останньому семінарському занятті.</p> <p>Якщо ж здобувач за результатами семестрового контролю набрав менше 50 балів, то залік проводиться після ліквідації академічної заборгованості (відпрацювання пропущених семінарських занять та виконання інших видів робіт, передбачених силабусом) у письмовій формі. Заліковий білет складається із 2 описових завдань, які оцінюються в 20 балів кожне, 4 термінологічних завдань, які оцінюються по 5 балів кожне, 10 тестових завдань, які оцінюються по 1 балу кожне і 1 практичного завдання, що оцінюється у 30 балів.</p> <p>Залік також може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/. У такому разі залік проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється у 2 бали.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u></p> <p>Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкової (письмової модульної контрольної роботи) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) здобувачі можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види, інструкції щодо виконання індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/op-marictp/navchalno-metodychni-materialy/.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u></p> <p>Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf, усвідомлюючи наслідки порушення. Реагування</p>	

на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. п. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (абз. 2. п. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
2. Corporate Law of Ukraine: scientific and practical manual / Vasylyeva VA, Zelisko AV, Syschuk L.V. [and others]; ed. prof. V. Vasylyeva. Ivano-Frankivsk, 2019. 258 p.
3. Науково-практичний коментар Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» / [В. А. Васильєва, В. В. Луць, Л. В. Сіщук та ін.]; за заг. ред. В. А. Васильєвої. Харків: Право, 2020. 336 с.
4. Корпоративне право кризь призму судової практики: монографія / за ред. І. В. Спасиво-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 512 с.
5. Рекодифікація Цивільного Кодексу України: перспективи правового регулювання корпоративних відносин [текст]: Збірник наукових праць за матеріалами ХІХ Міжнародної науково-практичної конференції (24 вересня 2021 року, м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2021. 171 с.
6. Сіщук Л. В. Способи захисту корпоративних прав учасника ТОВ при відчуженні частки у статутному капіталі: аналіз судової практики. Art and Science. 2021, Vol.3. С. 48 – 58.
7. Науково-практичний коментар судової практики з розгляду справ щодо корпоративних спорів та корпоративних прав / Васильєва В. А., Васильєва В. В., Вінтоняк Н. Д., Сіщук Л. В.; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Київ: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2022. 450 с.
8. Зміни у корпоративному законодавстві в період дії правового режиму воєнного стану в Україні [текст]: Збірник наукових праць за матеріалами ХХ Міжнародної науково-практичної конференції (30 вересня 2022 року, м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2022. 150 с.
9. Сіщук Л. В. Визнання недійсними рішень загальних зборів учасників ТОВ.

